

tral: el ritu de fer-se més gran, amb tots els seus guanys i costos. "Ah, dolça infantesa! Com anhelem deslliurar-nos de tu quan som nens i amb la tristesa que et contemplem una vegada t'hem deixat enrere!". Trenchard en efecte es deleix perquè els adults el tractin com un igual i l'afalaga infinitament que Elzevir el respecti pel seu valor i bon sentit. Però el noi conserva encara característiques de nen, una de les quals és la facilitat amb què es deixa seduir per la realitat meravellosa. Quan s'assabenta que un avantpassat dels Mohune locals un segle enrere va aconseguir un diamant valuosíssim i el va amagar a la comarca, no pot evitar entossudir-se a trobar-lo, i aquest esquer el menarà (a ell i a Elzevir) a una infinitat d'aventures que posaran a prova el seu temperament i acabaran descobrint-li quins són en realitat els veritables tresors de l'existència.

El diamant vindria a donar-li al principi l'ocasió d'escapar d'una vida trillada i permetre-li una altra de més emocionant, però també el posarà en el perill de transformar-se en un pària, un trànsfuga de la justícia, i en de-

El tàndem protagonista de 'Moonfleet' va servir d'inspiració a Hergé per a la caracterització de Tintín i Haddock

finitiva en un expulsat d'una vida de felicitat i despreocupació. Falkner aconsegueix endinsar-se meravellósament en aquests dilemes morals sense apartar-se ni un mil·límetre de la narració pura i a moments desbocada. El seu llibre destil·la en fi un genuí sabor mariner i se'n pot dir el que el director d'orquestra Felix Mottl opinava de *L'holandès errant* de Wagner: que s'obri per on s'obri salta un vent salat a la cara. |

John Meade Falkner

El diamante de Moonfleet

ZENDA. TRADUCCIÓ: DOLORES PAYÀS. 372 PÀGINES.

16,90 EUROS

rador mateix (un dins de l'altre) constitueix per al lector una bona ocasió per convertir-se en observador i assistir a un interessant exercici de voyeurisme.

Més enllà d'escatir què és realitat i què és ficció, l'important és l'aproximació crítica de l'autor i la seva capacitat d'anàlisi. El lector se submergeix en passejades físiques, literàries i filosòfiques alhora que explora les vicissituds de la vida en parella i les diverses etapes vitals.

Aquest llibre, en definitiva, conté una reflexió sincera sobre les veritats mundanes i les seves amargues contradiccions. |

Alex Masllorens

La mort sempre acaba la partida

LA VOCAL DE US. 242 PÀGINES. 16 EUROS

Prosa Rilke guia Simona Škrabec, que passa de l'assaig a un llibre d'un estil personalíssim, sobre l'experiència contemporània de les vides en trànsit

Cinema mental d'autor

L'autora Simona Škrabec

L'AVENC

JULIÀ GUILLAMON

Torno del bosc amb les mans tenyides de Simona Škrabec (Ljubljana, 1968) és una pel·lícula d'un nou cinema europeu, que té un cartell amb moltes palmes i ossos de festivals on ha estat seleccionada i que es passa en un petit cineclub que es diu L'Avenc. Fa un efecte fascinant, de cosa nova, d'intimitat reconcentrada, de capacitat de trobar en la vida senzilla una profunditat d'experiència que ens duu a endinsar-nos i explorar els replècs de l'essencial. També hi ha algun espectador que la troba lenta.

S'estructura en quatre parts, a cada part hi ha un seguit de quadres, que són reflexions, records, notes de dietari, observacions de l'entorn. Cap d'aquestes modalitats d'escriptura no hi apareix en la seva despullada naturalesa, sinó que es barregen i interfereixen en una veu narrativa que té moltes modulacions. Hi ha un record d'Eslovènia, dues germanes, l'una rossa, l'altra morena, un tall de cabells, que fa sortir els cabells foscos on hi havia uns rinxols daurats. A partir d'aquí hi ha la reflexió sobre l'amistat, la dependència, el lligam amb la germana, amb les tietes, amb la mare. Un jersei, i a través d'aquest jersei, l'experiència del desarrelament i la deriva nòmada. No són uns

cromets: hi ha densitat humana i literària, transparències, plans que es tallen, que construeixen volums o que queden penjats en el buit com el ràfec d'una casa que s'ha hagut d'abandonar.

En una altra prosa, el pretext és un vaixell, que transporta una realitat tancada en ella mateixa, que representa una altra vida possible i que esdevé el símbol que tots –Europa i Àfrica– podem viatjar en el mateix buc. L'experiència del viatger, de l'exiliat, del lector de diaris, del lector d'odes marítimes, del lector de poesia es van barrejar en un got on els diferents líquids fan turbulències, dibuixos, es van dissoldre d'una manera lenta, fent filets cada cop més prims.

En la citació que obre una de les seccions, de l'escriptora de best-sellers Pearl S. Buck, es parla d'un artista xinès que dibuixa en la mateixa làmina un pruner i uns crisantems, dues plantes que no pot ser que floreixin a la mateixa època. I bé, *Torno del bosc amb les mans tenyides* va ple d'aquesta mena de dibuixos compostos, que combinen dues angixos, dues pors, dos desigs, de moments diferents de la vida. Molts d'aquests textos recullen moments de viatge, passen en hotels, avions, bars abans d'embarcar: indrets on l'experiència del moment és més volàtil i que, per això mateix, permeten anar a cercar les coses fonamentals: veure's un mateix i el món a distància; en la reflexió sobre l'uniforme de les hostesses o en la sensació de llibertat o d'alliberament de xerrar amb un desconegut o fer un entrepà per passar el temps i el neguit. O –el llibre és ple d'oposicions i contraris– en l'angoixa d'un registre en el control de seguretat o la constatació que per molts avions que agafis amunt i avall del món, cap d'aquests avions no et durà a casa.

Potser el llibre s'hauria pogut elaborar una mica més estructuralment. Tens la sensació que si bé cada text té un joc intern que treballa molt bé, la superposició de les peces no crea una cosa nova, un sentit que vagi més enllà de la suma dels sentits complexos de les diferents peces del trencaclosques. Diu l'autora, en la frase final del llibre que "a tot arreu hi ha miralls". I

Sap trobar en la vida senzilla una profunditat d'experiència que ens duu a explorar els replècs de l'essencial

en un altre lloc: "Les constel·lacions verbals s'acaben instal·lant als nostres firmaments per guiar-nos i desorientar-nos, tot alhora". És l'èxit i la mica de reanca que deixa *Torno al bosc amb les mans tenyides*. Una pel·lícula d'un nou cinema europeu, molt bona, en versió original catalana. |

Simona Škrabec

Torno del bosc amb les mans tenyides

L'AVENC. 186 PÀGINES. 16,50 EUROS

Una eslovena a la Rambla de Barcelona

En un dels textos de *Torno del bosc amb les mans tenyides*, Simona Škrabec recorda l'efecte que li va fer una fotografia de la Rambla que va veure en una revista d'art, el 1987. "És difícil reproduir avui, amb un món abocat a la dèria dels viatges, aquella Europa dividida. Cap divisió, però, no podia esborrar l'atracció dels marges del continent pel seu pol oposat". El 1992 es va instal·lar a Barcelona. Ha escrit assaig (és doctora en Literatura Comparada) i ha traduït del català a l'eslovè i de l'eslovè al català. Uns quants anys la Rambla va connectar passat i present. "Quan van desaparèixer de l'artèria verda els últims vestigis d'aquella vida d'abans, la Rambla va esdevenir un carrer bigarrat i un xic incòmode, res més".